

UPRAVLJANJE ORGANIZACIONIM PROMENAMA KAO OSNOVNIM DETERMINANTAMA DUGOROČNOG RAZVOJA OBRAZOVNOG PROCESA

THE MANAGEMENT OF ORGANIZATIONAL CHANGES AS A BASIC DETERMINANTS OF LONG-TERM DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL PROCESS

M-r. Sladjana Tomik Stamenkova²⁹⁰

Abstract: *The changes are a necessity for any organization or for any educational institution, because of the need to adapt to the dynamic environment. In contemporary conditions, organizations / educational organizations must innovate and change, not only prosper, but rather, to survive in a world of growing competition. Those who do not change, their image soon decline, number of students, interest of employees to work, ethos decreases etc.*

Changes in the direction of meeting the needs of the labor market, in fact, mean change in the direction of linking education to the labor market. It is necessary to establish mechanisms for increased cooperation between education and business and industry. This connection should advance many aspects of activity of educational institutions, such as effective internal and external communication, improvement of the delivery of educational services, issues related to the financing of education, teaching quality, satisfaction, satisfaction of educational services, etc.

Key words: *entrepreneurship, teaching quality, change, innovation, dynamic environment, labor market.*

Sadržaj: *Promene su neophodne za bilo koju organizaciju, pa i za bilo koju obrazovnu instituciju zbog potrebe da se prilagode dinamičnom okruženju. U modernim uslovima, organizacije / obrazovne organizacije treba da se inoviraju i menjaju, ne samo da bi napredovale, nego i da opstanu u svetu povećane konkurencije. Oni koji se ne menjaju, ubrzo im pada rejting, imidž, slika o dobrom poslovanju, a isto tako im pada i broj učenika, interes zaposlenih za posao, etos se smanjuje, itd. Promene u pravcu zadovoljavanja potreba na tržištu rada, u stvari, znače promene u pravcu povezivanja obrazovanja sa tržištem rada. Neophodno je uspostaviti mehanizme za povećanje saradnje između obrazovanja, biznisa i industrije. Ova veza bi trebalo da unapredi mnoge aspekte rada obrazovnih institucija, kao što su efektivne interne i eksterne komunikacije, poboljšanje isporuke usluga obrazovanja, pitanja koja se odnose na finansiranje obrazovanja, kvalitet nastave, zadovoljstva svih korisnika, itd.*

Ključne reči: *preduzetništvo, kvalitet nastave, promena, inovacije, dinamično okruženje, tržište rada*

²⁹⁰ BAS - Akademija Smilevski, Karl Libkneht 64, Skoplje

"If you need a man who will give a speech, take a man, if you need a man who will solve problems, take your wife"
Margaret Thatcher

„Ako vam je potreban čovek koji će držati govor, uzmite muškarca, ako vam treba čovek koji će rešiti probleme, uzmite ženu“
Margaret Tačer

UVOD

Modernizacija obrazovne tehnologije, modernizacija i opremanje obrazovnih, naučnih i istraživačkih i obrazovnih institucija treba da bude u skladu sa međunarodnim standardima i pravilima, a samim tim i verifikacijom znanja koja će nas dovesti do ostvarenja ciljeva. Da biste to uradili potrebno je puno istraživanja kreativnosti, veština, znanja učenika još u osnovnoj školi. Tako se mogu videti pozitivne i negativne strane rada, planova i programa rada sa učenicima i rad cele obrazovne organizacije, i na osnovu ovih podataka može se stvarati koncepcija savremenog programa rada stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada zadovoljavajući osnovne determinante dugoročnog razvoja obrazovnog procesa. Na taj način svi nivoi stručnog obrazovanja će biti neminovno povezani sa radom u kontekstu doživotnog učenja i uključivanjem odraslih u obrazovanje. Dobar koncept stručnog obrazovanja dovelo bi do horizontalne i vertikalne mobilnosti učenika i studenata.

Razvoj, promena, poboljšanje programa za srednje stručno obrazovanje će razmotriti sve postojeće programe koji su na snazi u stručnom obrazovanju. Srednje obrazovanje zahteva praktičnu obuku u preduzećima i kompanijama u kojima se odvija i praktična obuka učenika i studenta po bilo kom osnovu, a samim tim potrebno je pronaći učenike i studente koji bi dobili stipendije kompanija, što bi predstavljalo krunu celog tog zajedničkog procesa. U tom kontinuitetu i reforma visokog obrazovanja će biti neizbežna da bi obrazovanje bilo konkurentnije na globalnom tržištu rada.

*Средно образование: Гимназија,, Кирил Пејиновиќ,, Тетово
Биолошки Факултет, Скопје, општа насока*

Сертификат за директори, Филозофски Факултет, Св., Кирил и Методиј,, Скопје, јуни 2006 г.

Последипломски студии, М-р Менахмент во образование, (Св., Кирил и Методиј,, Скопје).

*Докторант. - **ЕТИЧКИ КОДЕКС ВО ОБРАЗОВАНИЕТО - МЕНАЦИРАЊЕ, ИСКУСТВА И КВАЛИТЕТ**, (Св., Кирил и Методиј,, Скопје).*

Директор на ЈУУГДС,,Здравко Цветковски,, Скопје

Nakon gore navedene potrebe i uključivanja svih zainteresovanih strana u takvo istraživanje, ne treba zanemariti mesto agencija za zapošljavanje, njihove analize, misli i ideje, planove, sa posebnim preporukama svima koji su uključeni u ovaj proces.

U svim obrazovnim institucijama potrebno je odlučno sprovesti veštine koje bi omogućile da se svi akteri mogu mnogo lakše prilagoditi novim uslovima koji vladaju na tržištu rada, sa svojim kritičkim razmišljanjima - kontinuitet u učenju, kreativnost na poslu i na kraju imati i hrabrost za sve to. Na taj način takve vaspitno-obrazovne organizacije će biti konkurentnije na tržištu rada i na kraju će biti najbolja investicija za sve inovacije koje će se dogoditi u budućnosti, u njima i u društvu u kojem se nalaze.

Da bi se to dogodilo među svim nastavnicima, učenicima i direktorima kao nosiocima menadžerskih funkcija u obrazovnim institucijama, a koji su u velikoj meri odgovorni za rad sa potrebama modernog doba, postavljanje ciljeva koji će biti generisani iz perioda u period je jedan zadatak, a podizanje kvaliteta obrazovanja i uspešnog funkcionisanja obrazovnih institucija, i njihova promocija na tržištu rada, je drugi zadatak.

Obrazovanje kao jedna od ključnih karika svakog društva, je od ključnog značaja za budućnost svakog naroda. Uvođenje bilo kakve promene u vaspitno-obrazovnoj instituciji je uslovljena kvalitetom menadžmenta, profesije koja novom dobu u kojem živimo daje potpuno novu dimenziju, na drugi savremeni, inovativni način. Nastavnici su menadžeri u svojim kancelarijama zajedno sa učenicima/studentima, ali ipak svaka inicijativa, kao ideja ili predlog za novi način rada u školi ne može da prođe bez da bude prethodno analizirana i prihvaćena od strane direktora, prvog među jednakim menadžerima u školi.

Nastavnik i direktor- menadžeri u organizacionim promenama

Trend brze promene kao neizbežan fenomen, nosi sa sobom potrebu za ozbiljnim pristupom i sprovodi odgovarajuću obrazovnu politiku koja prodire u ključne determinante svakog društva; ulaganje u obrazovanje, praktično investiranje u našu budućnost i perspektive ukupnog društva. Polazeći od toga, obezbeđenje osnovnih uslova života mlade osobe je imperativ za sve nas, ali i obaveza koju treba preneti na sledeću generaciju, ali pre svega potrebna je promena u socio-psihološkoj svesti (ulaganje u promene i gradnju društvene svesti).

Da bi ovo teoretsko obraćanje bilo celishodno i praktično, potrebno je navesti i nekoliko činjenica iz realnog - svakodnevnog rada iz ugla nastavnika, ali i direktora Učeničkog doma u Skoplju. Nastavnica - biologije u OU "Krstev Misirkov", Skopje, zajedno sa učenicima uvela je više promena koje daju nove smernice, ideje, misli koje su i dalje na snazi i koje su osnova za neke kontinuirane procese / dešavanja u narednom periodu.

- Na Slide shares nastavnica i učenici objavili su radove i prezentacije napravljene po pitanjima biologije i ekologije, što je pregledalo više od 2877 posetilaca, što im je dalo puno samopouzdanja.
- Na kanalu [STStamenkova's channel](#) na You Tube, je postavljeno 17 video materijala, koji su i deo video jedinica MON gde je takozvana prodavnica za video prezentacije sa učenicima i njihov mentorima.
- Izrađen je veb sajt eko-sekcije www.ekoodbor.wordpress.com na kome celokupna javnost može da se upozna sa radom i aktivnostima koje se kontinuirano odvijaju.

- Sa idejama i konkretnim predlozima učenika i naporima nastavnice, u saradnji sa PAKOMAK - organizacijom izdat je ECO-RECNIK, koji je distribuiran svim školama.

U JUUDGS "Zdravko Cvetkovski" Skopje, desile su se značajnije stvari / događaji koji su napravili dom učenika da bude prepoznatljiv u Makedoniji i regionu, koji je bio cilj svih zaposlenih, sa brižljivo napravljenim aktivnostima.

- Napravljen je grb JUUDGS "Zdravko Cvetkovski" Skopje od strane učenika i zajedno sa logom Doma sad se nalazi na svim memorandumima, na ulazu Doma, a učenici koji su ga uradili bili su nagrađeni.

- Napravljen je veb sajt www.ud-zdravkocvetkovski.com.mk na kome mogu svi zainteresovani učenici, roditelji, zaposleni i građani da vide sve aktivnosti doma, rad, dokumenta, konkurse, imena svih zaposlenih u Domu.
- Objavljena je monografija i predstavljena je 05.11.2014 godine, na jubilej Doma povodom 35 godina djelovanja JUUDGS "Zdravko Cvetkovski" Skopje kao dom za učenike i za studente.
- Dvorište je urađeno, tako dobro da je po tome Dom prepoznatljiv u gradu, a i šire i za to su zaposleni dobili nagradu iz Odeljenja za zaštitu životne sredine Grada Skoplja za lepo uređeno dvorište za kolektivno stanovanje – 2013. godine, povodom 5 juna - Svetskog dana zaštite životne sredine.

Ovo je samo deo promena koji omogućuju da i dalje krupnim koracima koji slede, Dom nastavi sa različitim aktivnostima, a sve što je započeto samo se modifikuje u duhu novog vremena i novih zakonskih promena koje se dešavaju, a na zadovoljstvo svih učenika koji su uvek na prvom mestu smešteni u Domu, a zatim i zaposlenih koji su u Domu samo zbog njih.

ZAKLJUČAK

„Obrazovanje je najmoćnije oružje koje možete da promeniti svet.“
Nelson Mandela

„Education is the most powerful weapon, which you can use to change the world“
Nelson Mandela

Nakon svega iznetog može se zaključiti sledeće:

- Veći fokus treba da bude usmeren na sposobnosti učenika i studenata, a neoslanjati se samo na teoretska znanja.
- Više obuka univerzitetskog osoblja nastavnika, profesora, stručnih saradnika, direktora, sa temama o savremenim metodama nastave i ocenjivanja, u cilju razvijanja sposobnosti za kritičko razmišljanje

- Obuka o savremenim metodama nastave praktičara iz oblasti koje su značajne za savremeni rad obrazovnih institucija, koji bi zatim biti uključeni u svakodnevni nastavni proces.
- Stalna komunikacija između organizacija tržišta rada, škola i univerziteta i kontinuirana- svakodnevna informacija u vezi sa potrebama obe strane.
- Razviti praksu u kompanijama koje će izveštavati obrazovne institucije o obrazovnim profilima koji će biti potrebni u narednom periodu u skladu sa savremenim promena u vaspitno - obrazovnim organizacijama.

REFERENCES

1. Zakon za radotni odnosi, Služben vesnik na Republika Makedonija, 62/2005 i 106/2008
2. Zakon za volonterstvo, Služben vesnik na Republika Makedonija, 85/07
3. Strategija za promoviranje na volonterstvoto (2007-2011), Ministerstvo za trud i socijana politika, str. 6
4. Stretegija za razvoj na obrazovanieto 2005-2015, MON, 2004, str. 186/187
5. www.crpm.org.mk
6. Bobek Šuklev, Menadžment, Ekonomski fakultet, Skopje, 2008god.
7. Trajan Gocevski, Obrazoven menadžment, Filozovski fakultet, Skopje, 2005god. 3. 8.
8. Todor Kraleov, Industriski menadžment, Ekonomski fakultet, skopje, 1992god